Nr 217. ROK 1839. SOBOTA 21 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Władysława.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Zelimir.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr.	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
20	6	27 ' 5''', 273	+ 9°, 8	4'', 40	Żaden	Pogoda z Chmurami	Grzmot Deszcz
	2	5, 750	+ 16, 4	4, 98	Pł Zachodni słaby	Pochmurno	
	10	6, 327	+ 10, 6	4, 65	Zachodni słaby	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

W Instytucie Szczepana Humberta znalazło w upłynionym roku szkolnym opatrzenie, to jest żywność, w części odzież, książki i inne potrzeby, dziewięciu uczniów, z których jednak jeden dla nagannych obyczajów oddalonym być musiał, a drugi dobrowolnie Instytut opuścił. Utrzymywanie jednego ucznia przez rok szkolny kosztowało około złp. 270. Dochód Instytutu wynosił wraz z remanentem z roku poprzedzającego złp. 3,544 gr. 27, wydatek złp. 2,500; pozostało na rok teraźniejszy złp. 1044 gr. 27. — Przewielebna Kapituła Katedralna Instytut ten tak jak w roku zeszłym zasilić raczyła.

Wiadomości zagraniczne.

— *Wiedeń 6 Września.* —

Sprawy wschodnie tworzą w tutejszym świecie dyplomatycznym największą kwestyę. Największa czynność panuje, w biórach kancellaryi stanu i w poselstwach wielkich mocarstw. W ostatnich dniach przybył tu jeden goniec z Londynu i jeden z Paryża; hrabia Maltzen także otrzymał depeszę feldjegrem z Berlina; wczoraj zaraz w nocy hrabia St. Aulaire wyprawił gońca do Paryża, w ten sposób zdaje się że Wiedeń istotnie będzie środkiem dyplomacyi europejskiej, w sprawie wschodniej. Jeśli się uda otrzymać jedno zgodność mocarstw, wtedy wielkie to zagadnienie szybko i szczęśliwie zostanie rozwiązane. Drugą kwestyą jest zawsze ostateczne uformowanie państwa ottomańskiego, które obecnie znajduje się prawie w rozwiązaniu, ale ta kwestya nie znajduje się już w zwykłym okręgu dyplomacyi. Ani noty ani konferencye nie zdołają zmienić kierunku jakim udać się mają pokolenia muzułmańskie. To już trzeba zostawić biegowi wypadków, wpływowi czasu i wyrokom opatrzności.

— *Berlin 11 Września.* —

J. K. Mość rozkazał wznieść w tutejszem mieście kolosalną statuę Fryderyka wielkiego na koniu. Professor Rauch otrzymał polecenie wykonania téj statuy, która podług skreślonego przez niego modelu zrobioną będzie. Fryderyk wielki będzie w ubiorze swego czasu, z wolno zarzuconym płaszczem. Bogaty piedestał na wszystkich czterech stronach,

ozdobiony jest alegorycznemi figurami wystawiającemi cnoty monarchów. Rozmiar mającej się wystawić spiżowéj statuy zastósowany będzie do godności, przedmiotu i wielkości placu na którym wzniesioną będzie.

— *Paryż* 6 *Września.* —

Jenerał Rumigny który już dawno mianowany został posłem francuzkim w Madrycie, odjechał już nakoniec na swoję posadę, otrzymawszy ostatnie instrukcye w zamku Eu. Statek parowy oczekuje go w Bajonnie.

Minister spraw wewnętrznych wydał okólnik do prefektów i podprefektów w departamentach leżących najbliżéj granicy hiszpańskiéj, w których przepisuje im kroki jakich używać mają względem wychodców hiszpańskich, których przybycia spodziewają się.

Oprócz umieszczonych wczoraj depeszy telegraficznych, zawiera dzisiejszy *Moniteur* następujące zawiadomienie otrzymane drogą telegraficzną: Madryt 1 września. Królowa rejentka otworzyła dziś posiedzenia Kortezów. Mowa tronowa nie zawiera nic względem układów z Marotem rozpoczętych. W Madrycie nie ma nic nowego.—Bajonna 4 września. Następujący jest pierwszy i najważniejszy artykuł podpisanego w dniu 31 w Bergara traktatu: »Jenerał Espartero gorliwie przedstawi rządowi dopełnienie uczynionych w jego imieniu przyrzeczeń, przedstawienia kortezom projektów udzielenia lub zmodyfikowania przywilejów.« Espartero zajmuje całą Guipozkoę; bataliony téj prowincyi rozwięzują się. Don Carlos w dniu 2 b. m. znajdował się w Lecumberri. Elio zakrywał tę pozycyę 6 batalionami.«—»Bajonna, 6 września. Podpisany obecnie przez Espartera i Marota traktat, bardzo jest korzystny dla wojowników karlistowskich, ale o Don Carlosie nie ma w nim wcale wzmianki. 8000 żołnierzy odstąpiło od pretendenta i prawie tyleż zostało jeszcze przy nim.

— *Dnia 7 Września* —

Od dwóch dni uważamy tu nadzwyczajny ruch w prefekturze policyi. Posterunki w téj okolicy są podwojone. Miasto jednakże zupełnie jest spokojnem, niemożna domyśleć się powodów tych kroków ostróżności.

Rząd postanowił pewną liczbę officerów francuzkich posłać i do dowódców wojska hiszpańskiego. Kapitan Jardot uda się do armii centralnéj, pan de la Gondil do armii katalońskiéj a szef szwadronu Saragosa do armii północnéj dowodzonéj przez Espartera.

Moniteur zawiera następujące depesze telegraficzne z Bajonny 6 b. m. Pod-prefekt Bajonny do ministra spraw wewnętrznych. Maroto cofnął się do Bilbao. Espartero przybył do Tolozy. Bataliony prowincyi rozwiązują się; kastylijskie udają się do Logrono. Don Carlos w dniu 4 był w Lanz i Elio ciągle go zasłaniał z Nawarczykami.« — Zapewniają że rząd otrzymał inne jeszcze wiadomości drogą telegraficzną; między innemi że 200 oficerów z armii Don Carlosa schroniło się na grunt francuzki, i że podług ich zeznań Don Carlos toż samo uczynić zamyślał. Z 8,000 ludzi, którzy pozostali przy Don Carlosie, po odstąpieniu, Marota koło 2,000 już znowu odeszło. Cabrera nawet ma teraz mówić o konieczności połączenia interesu Nawarry i Alawy z interessem Basków.

— *Londyn* 31 *Sierpnia.* —

Król i Królowa Belgii przybyli dziś z rana o godzinie 9 do Woolwich na statku parowym, a z tamtąd z całym orszakiem trzema powozami dworskiemi angielskiemi, udali się do królowéj Wiktoryi do Windsor, i tam przybyli o godzinie 7 wieczorem. Xiąże Ferdynand sasko-koburski bawi z rodziną swoją w Windsor i ciągle utrzymuje się wieść o bliskiem małżeństwie królowéj z xięciem Albertem.

Jenerał porucznik Sir J. D. Jackson został mianowany naczelnym wodzem wojsk w Kanadzie i fregatą *Pique* odpłynie tamże, która ma przywieść tu napowrót tymczasowego jenerała gubernatora Sir Johna Colborne.

Dr. Taylor na posiedzeniu chartystoskiego buntowniczego związku w Carlisle, z powodu niejedności jaka się tam okazała, podał projekt rozwiązania tego związku i postanowienia nowych wyborów. Bajał wiele o zdrajcach, którym śmiercią groził, i oświadczył, iż życzeniom wszystkich zadość uczyniłby, gdyby tylko siedmiu takich ludzi znalazł, którzyby mu zupełnie byli posłusznemi.

— *Madryt* 28 *Sierpnia.* —

Depesza telegraficzna przez Kolonię z Paryża. *Commerce* z dnia 8 września zawiera następującą depeszę telegraficzną z Bajonny do 7 b. m. Jenerał dowódca 20 dywizyi wojskowéj do ministra wojny. Don Carlos rozpuścił swój dwór i ministrów i wrócił do Lecumberri. Piscina, Erro i wielu innych dowódców przeszło już do Francyi.

Nawarskie bataliony, dopuszczają się największych nadużyć. Jenerał Moreno wczoraj został rozstrzelany w Urdax.«

Commerce z dnia 9 września, podaje jeszcze następującą telegraficzną depeszę z Bajonny 8 t. m: »Jenerał 20 dywizyi wojskowéj do ministra wojny. W dniu 6 b. m. Około 50 oficerów wyższych i osób z dworu Don Carlosa, tudzież 60 niższych oficerów, mnóstwo dam i arcybiskup Kuby udali się na tutejszą ziemię.«

— *Konstantynopol* 21 *Sierpnia.* —
W dniu 15 b. m. przybył tu królewsko-angielski admirał i dowódca eskadry na morzu środziemnem Sir Robert Stopford.

Gazeta Śląska donosi pod tąż datą z Konstantynopola, że Mehmed Ali stale obstaje przy swoich żądaniach, a mianowicie oddalenie Chozrew paszy, podaje za nieodzowny warunek, po którego dopełnieniu, dopiero wydać będzie gotów flotę. W skutek tego, wielki wezyr miał zwołać reprezentantów pięciu mocarstw na konferencyę, na któréj przedłożył odpowiedź Mehmeda Ali i podawano rozmaite projekta względem kroków, jakie stają się w skutek tego potrzebnemi. Reprezentanci mocarstw, wysłali sztafety do swoich dworów, jak się zdaje żądając nowych instrukcyj. Wysłańcy Mehmeda Ali, którzy jak donieśliśmy przybyli brygiem egipskim do Saloniki, zostali jak mówią skutkiem angielskiego wdania się zatrzymani i mają być tu przysłani; spodziewają się znaleść w ich papierach dowody karogodnego zamiaru wzburzenia poddanych porty w Macedonii i Albanii, i przez to okazać Europie, że vice-król Egiptu nie zaprzestał kroków nieprzyjacielskich przeciw porcie, chociaż nakazał wojsku swemu zatrzymać się.

Emisaryusze których Mehmed Ali wysłał do Saloniki, nie znaleźli tak dobrego przyjęcia u tamtejszego paszy, jak się spodziewano w Alexandryi. Pasza odrzucił wszelkie ustne objawienia, przyjął tylko pismo vice-króla, ale jedynie w celu przesłania go Sułtanowi. Ajenci dowiedziawszy się o tém, wsiedli na powrót na statek i pospiesznie zwrócili się do Alexandryi. W ten sposób zniknęłoby już ważne niebezpieczeństwo którego nietylko dywan ale nawet niektórzy obcy dyplomaci obawiali się. Ale pewném jest, że vice-król nie łatwo opuszcza rozpoczęte plany. Działa on podług dokładnego rozmyślonego systemu: nietylko w stolicy czyu nie uwijają się płatni ajenci jego, ale nawet cały kraj jest niemi zalany. Na widok wszystkich intryg, które Mehmed Ali w ruch wprawia, na widok rozciągłości środków jakich używa w celu dosięgnienia swoich celów, nie mogąc ich jednak dotąd dopiąć zupełnie, wypada koniecznie mniemać, że Turcya obfituje w żywioły służące ku jéj utrzymaniu a nawet odmłodnieniu. Pomimo wszelkich oświadczeń mocarstw, i jednozgodnéj ich noty, z któréj vice król mógł jawnie widzieć że utrzymanie porty jest głośno oświadczoném życzeniem Europy, powtarza on ciągle znane swoje żądania i to z takim tonem pewności, jakby był przekonanym że jedność mocarstw nie długo będzie trwała.

W Pera okropny przedstawia się widok. Rząd pozwolił mahometanom wynajmować mieszkania w domach swoich rajasom, którzy skutkiem pożaru zostali bez schronienia. Prócz tego zbierają dla tych nieszczęśliwych znaczne składki.

Admirał Stopford odwiedził w dniu 17 b. m. w towarzystwie lorda Ponsonby, wielkiego wezyra Chozrew paszę. Oświadczył on paszy, że oczekuje tylko na instrukcye od swego rządu aby zarządać od Mehmeda Ali wydania floty. Instrukcye te spodziewa się otrzymać statkiem *Cyklop* i tu na nie ma zamiar oczekiwać.

W dniu 18 odbyła się konferencya między pięciu reprezentantami mocarstw, na pokładzie fregaty angielskiéj. Każdy z reprezentantów przywitany był 21 wystrzałami z dział. Przedmiotém konferencyi, która trwała dwie godziny były środki jakichby można użyć dla wydostania floty egipskiéj.

Rozmaitości.

W Gdańsku pokazują nowe nader widowisko, jest teatr kotów. Pomiędzy innemi sztukami, cztery koty grają w Wista, co z początku bardzo spokojnie się odbywa. Ale po chwili, jeden z kotów miauczy: ponieważ jego wspólnik źle zadał kartę. Zaczynają pluć i dmuchać na siebie, (to już jest sprzeczka); nakoniec rzucają na siebie karty i marki. Teatr ten codziennie licznie jest odwiedzany.

— Adolf Adam kompozytor opery Pocztylion z Longjumeau i wielu innych teraz na

teatrach zagranicznych, służy w muzyce dwunastego pułku gwardyi narodowéj paryzkiéj, jako tryangulista. Kompozytor ten rozpoczął swój zawód muzykalny tym instrumentem, i dla tego w operach jego przebija się jakieś zamiłowanie do dzwonków.

Czytamy w jednym dzienniku literackim następujący żarcik: »Napiszę okropną dramę i aby ją grano na teatrach, ogłoszę, że to jest tłómaczenie z francuzkiego. Pierwszy akt przedstawia wnętrze okrętu. Noc. Burza. Wicher. Krew płynie na pokładzie. Morze huczy i ryczy. Bałwany uderzają w trzaskające ściany. Na górze słychać ostatnie jęki konających; kochankowie kryją się za beczkę, a dzika tłuszcza krzykami napełnia powietrze. Błyska się. Szukają i znajdują. Niegodziwcy rzucają porucznika i córkę kapitana w morze. Koniec pierwszego aktu. Drugi akt odbywa się w żołądku ludojada, gdzie kochankowie znajdują się znowu razem. Rzucają się sobie w objęcia. Scena rozczulająca! Przez ich gwałtowne poruszenia, olbrzymia ryba dostaje kurczu żołądka, i wyrzuca kochanków na przyjazne brzegi. Ogień bengalski: W głębi unosi się duch zamordowanego kapitana, ktory błogosławi kochanków, na dole tańczą wieśniaczki. Gruppa; zasłona zapada. (Szkoda, że autor zamierzył tylko dwa akty napisać, ileby to pięknych rzeczy mogło się znaleść w trzech przynajmniéj jeszcze.)

Doniesienie Urzędowe.

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w skutek reskryptu Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa z dnia 27 sierpnia 1839 roku Nro 6375 odbywać się będzie w dniu 26 września r. b. w domu pod L. 521 w gminie IV M. Krakowa stojącym, o godzinie 9 zrana licytacya ruchomości massę ś. p. Franciszka Sapalskiego składających jako to: stolarszczyzny, żelaza, naczyń miedzianych, i t. p. Chęć licytowania mający z gotową srebrną *courant* brzęczącą monetą przybyć raczą.

Kraków dnia 19 września 1889 r.

(2r.) Sebastyan *Korytowski.*

W dniu 27 b. m. i r. o godzinie 9 zrana w gmachu Sukiennice zwanym, sprzedanemi zostaną przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi sądowéj, prawnie zajęte ruchomości, jako to: fortepiano, kanapa; krzesła, stoliki, lustra, komoda, toalety, bielizna rozmaita, odzież męzka i damska, stroje damskie, obuwie i t. p. sprzęty domowe. Chęć przeto licytowania mających, na czas i miejsce podpisany zaprasza.

W Krakowie d. 21 września 1839 r.

Ign. *Piekarski* Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.